

POMEN ZGODNJEGA FINANČNEGA IN DAVČNEGA OPISMENJEVANJA

mag. Tomaž Perše, mag. Simon Starček
Finančna uprava Republike Slovenije

XXI. strokovno srečanje ravnateljic in ravnateljev vrtcev, Portorož 2015

POMEN ZGODNJEGA FINANČNEGA IN DAVČNEGA OPISMENJEVANJA

mag. Tomaž Perše
mag. Simon Starček

Finančna uprava Republike Slovenije

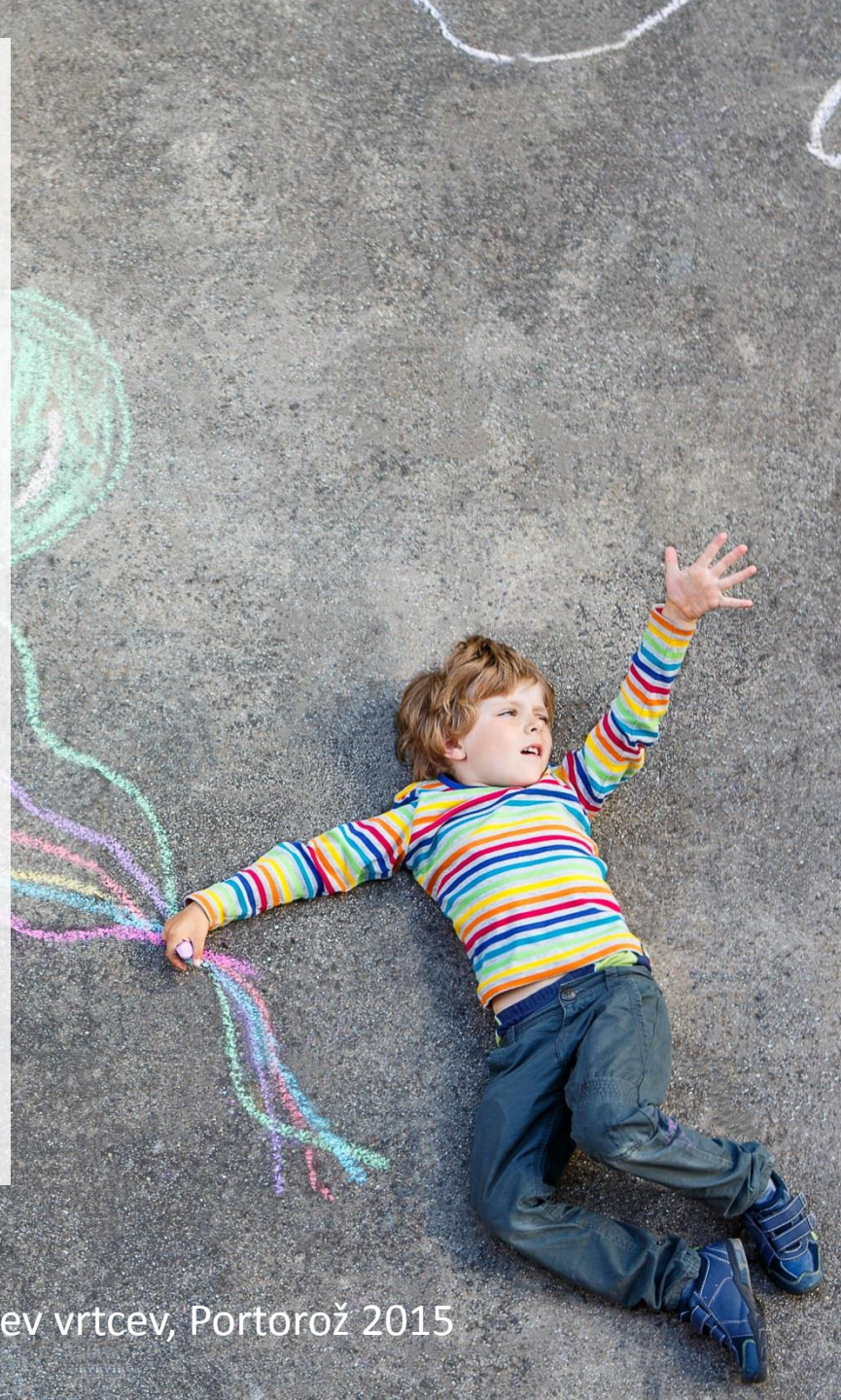
VSEBINA:

O finančni in davčni pismenosti

Rezultati projekta davčnega opismenjevanja
mladih v osnovni in srednji šoli

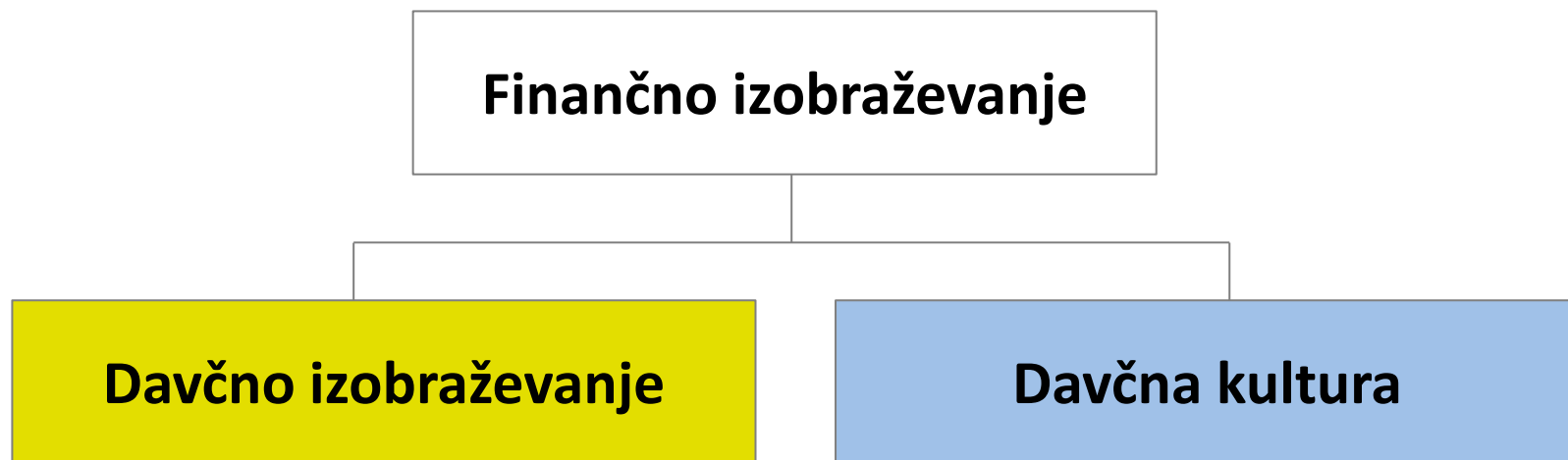
Zgodnje finančno in davčno opismenjevanje

Načrti za prihodnje

Pomen finančnega in davčnega izobraževanja

- hitre družbene in tehnološke spremembe,
- spremembe življenjskega sloga,
- daljša življenjska doba višji življenjski standard,
- večja mobilnost in globalna povezanost prebivalstva,
- vse bolj kompleksne finančne storitve in produkti, zapleten davčni sistem
- spremembe pokojninskih sistemov,
- gospodarska in siceršnja kriza ter iskanje finančnih in drugih rešitev,
- rast stopnje revščine in upad potrošnje,
- nizka raven zavedanja tveganj povezanih s financami,
- nizka stopnja finančne pismenosti je tveganja za finančni sistem in nizko raven kulture in etike (na finančnem in davčnem področju).

KORISTI ZA POSAMEZNIKA, GOSPODARSTVO IN
DRUŽBO NASPLOH

PROJEKT DAVČNO
OPISMENJEVANJE
MLADIH

:: Poudarki

PROJEKTA

1 Namen:

ozaveščanja otrok in mladostnikov o pomenu davkov v vsakdanjem življenju in posledicah izogibanja izpolnjevanja obveznosti do države

2 Cilj:

krepitev davčne kulture s poudarkom na izobraževanju in usposabljanju otrok, mladostnikov in izobraževalcev.

Z izobraževalnimi in promocijskimi aktivnostmi zagotoviti in okrepiti družbeno zavedanje o izpolnjevanju davčnih obveznosti kot družbeni vrednoti.

:: Poudarki

PROJEKTA

3 Pilotni projekt

4 Izvajalec: FURS
Partnerji: MIZŠ, UKOM, ZRSŠ

5 Obdobje:
November 2014–maj 2015

6 Obseg:
14 predavateljev, 93 delavnic,
2.500 udeležencev v OŠ in SŠ

7 Način izvedbe:
Predavanje/delavnica (2 šol. uri)

:: Poudarki

PROJEKTA

11

Umeščenost vsebin: Prilagoditev predznanju in vsebinam obveznih ter izbirnih predmetov

Raven:	Osnovna šola
Razred:	7., 8., 9.
Predmet:	▪ Obvezni predmeti: • Gospodinjstvo (6.), • Matematika (6. – 9.), • Zgodovina (6. – 9.), • Geografija (6. – 9.), • Državlјanska in domovinska vzgoja ter etika (7., 8.). ▪ Izbirni predmeti: ▪ Državlјanska kultura, ▪ Filozofija za otroke (Kritično mišljenje; Etična raziskovanja; Jaz in drugi), ▪ Vzgoja za medije.
Učna tema:	Finance in davki
Učna enota:	Zgodovina davkov, pomen davkov v vsakdanjem življenju in pomen plačevanja in posledice izogibanja davčnim obveznostim
Učne oblike:	▪ skupinska učna oblika ali skupinsko delo, ▪ frontalna učna oblika ali frontalno delo.
Učne metode:	▪ metoda razlage, ▪ metoda razgovora ali pogovora, ▪ metoda dela s pisnim gradivom, ▪ metoda dela s slikovnim gradivom, ▪ metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z internetom), ▪ metoda dela z grafičnimi izdelki (metoda pisno-grafičnih izdelkov, metoda slikovno-grafičnih izdelkov), ▪ terenske metode (opazovanje, pogovor, anketiranje - obisk davčnega urada).
Učne tehnike:	▪ asociacija, ▪ nevihta možganov oz. viharjenje idej ali brainstorming, ▪ zapisovanje zamisli ali brainwriting, ▪ miselni vzorec.

:: Poudarki

PROJEKTA

13

Izvedba:

- na zanimiv, slikovit, poučen, sodoben in starostni stopnji ter predznanju ciljne populacije prilagojen način podajanja vsebin (v okviru priporočenih metodoloških in didaktičnih pristopov ter oblik pedagoškega dela),
- dopolnitev programa v okviru rednih učnih vsebin, izbirnih vsebin, projektnih dnevov itd.,
- sprotna evalvacija izvedbe projekta.

:: Poudarki

PROJEKTA

::Raziskava

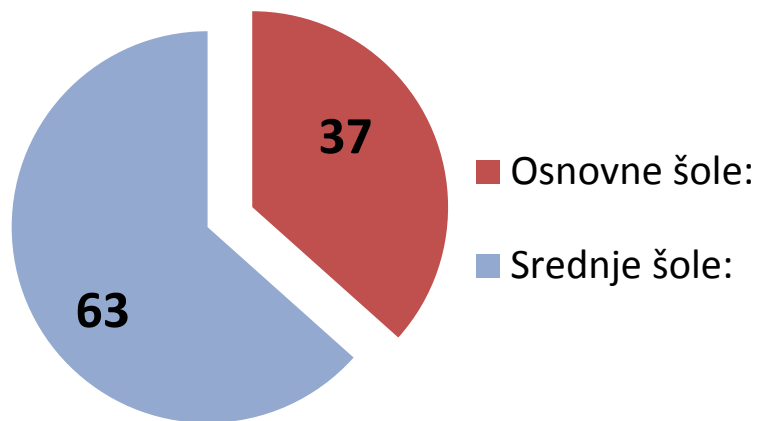
1 Anketni vprašalnik:

- 1.600 anketirancev
- učenci in dijaki
- slušatelji in neslušatelji

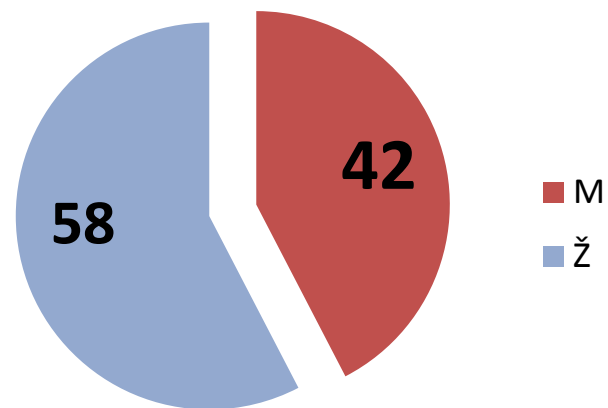
$$= P\left(\frac{18.4 - 20}{5} < Z < \right)$$
$$= P(-0.32 < Z < 1.20)$$
$$= P(Z < 1.20) - P(Z \leq -0.32)$$
$$= 0.8849 - 0.3745$$
$$= 0.5104$$

2 Ključni poudarki

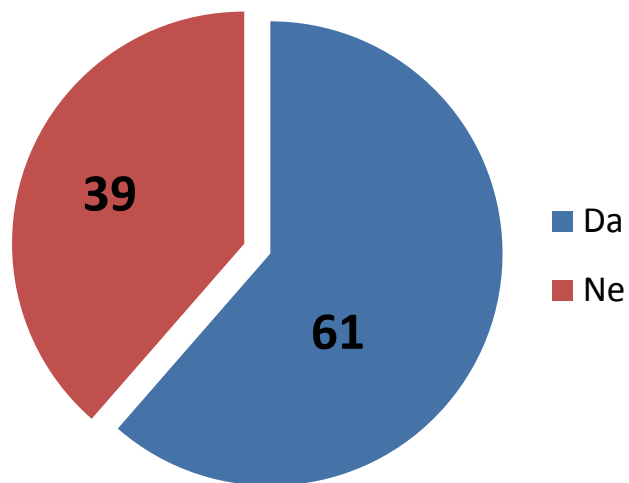
Raven izobraževanja

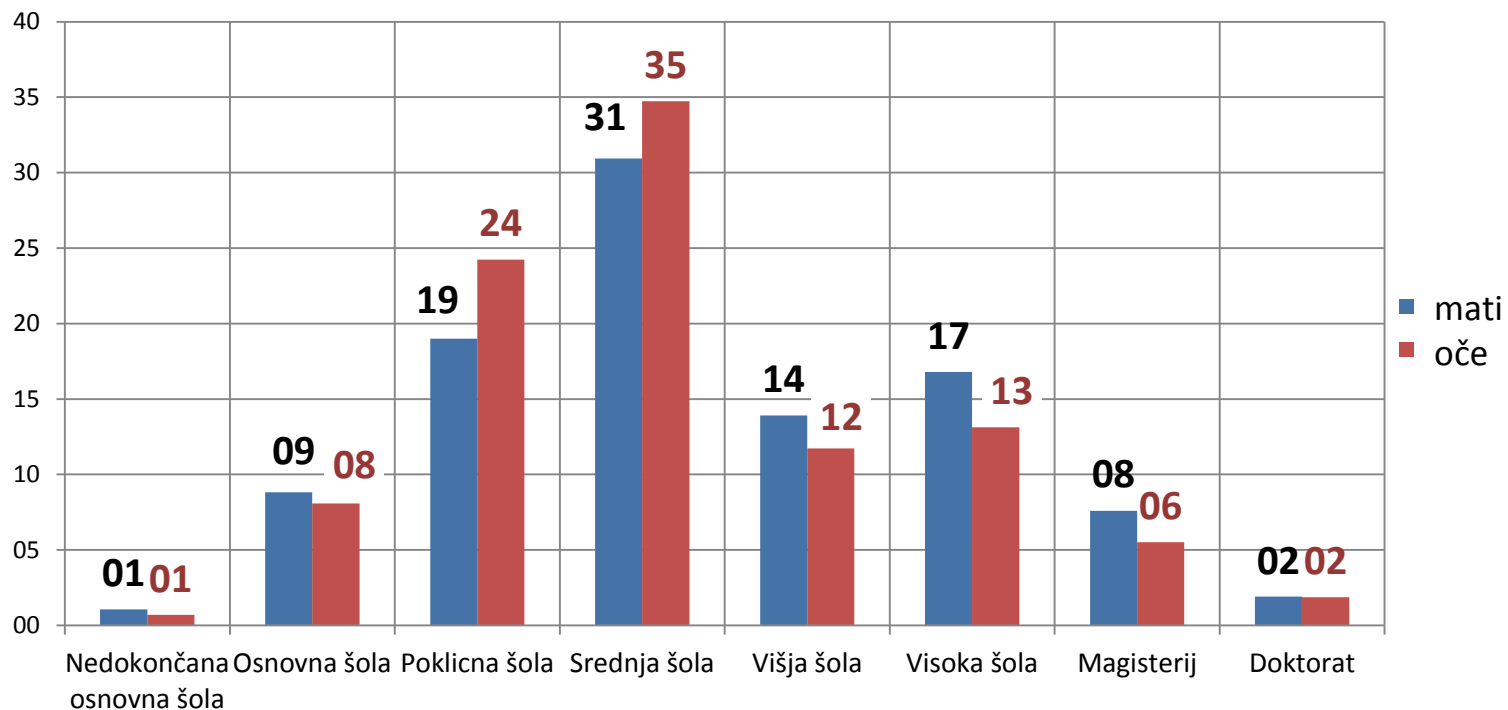
Spol

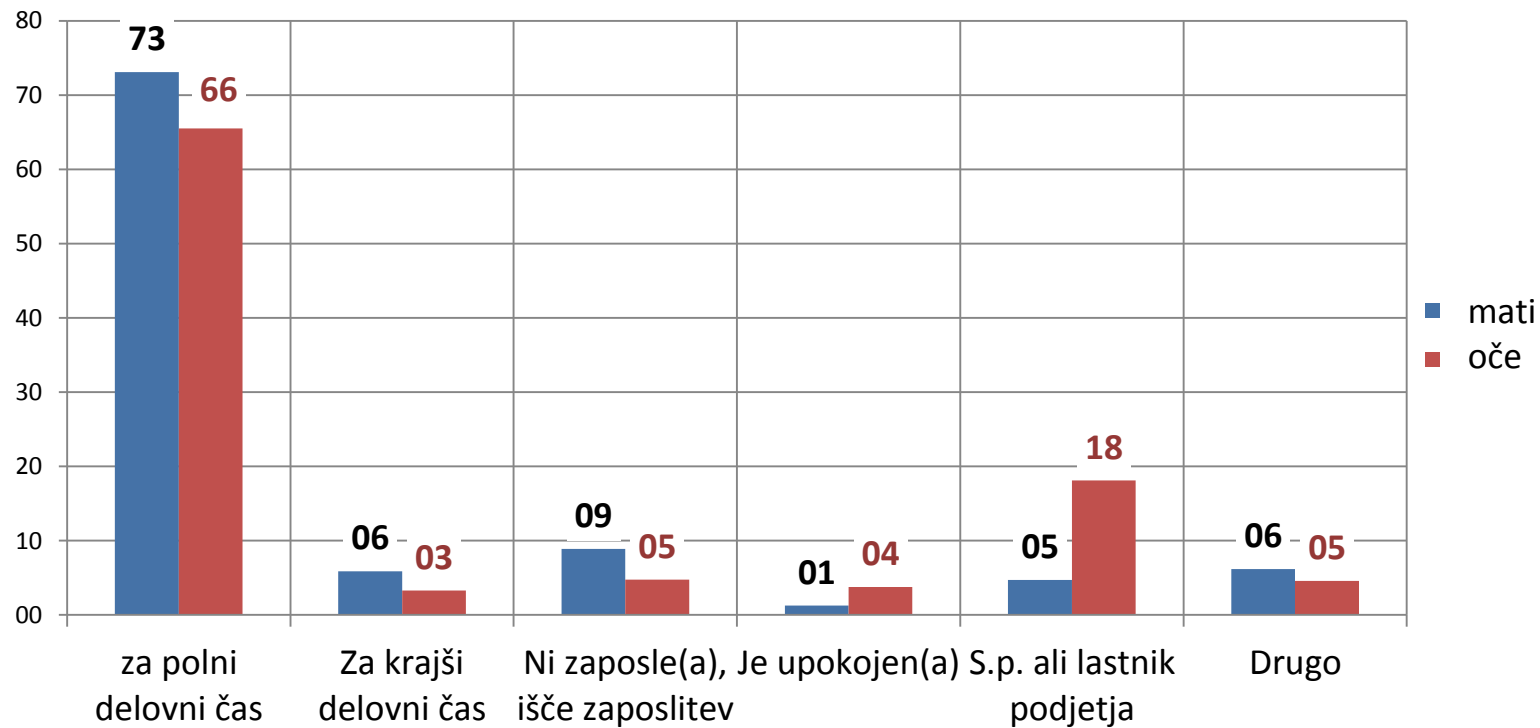
Udeleženci predavanj

Stopnja izobrazbe staršev

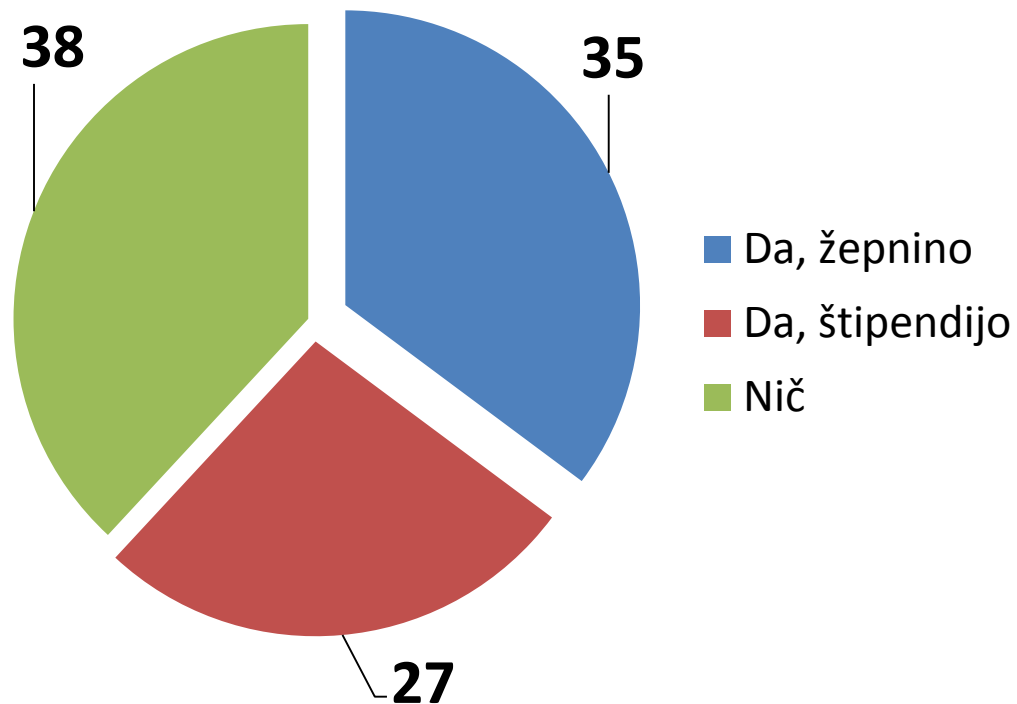

Zaposlitveni status staršev

2 Ključni poudarki

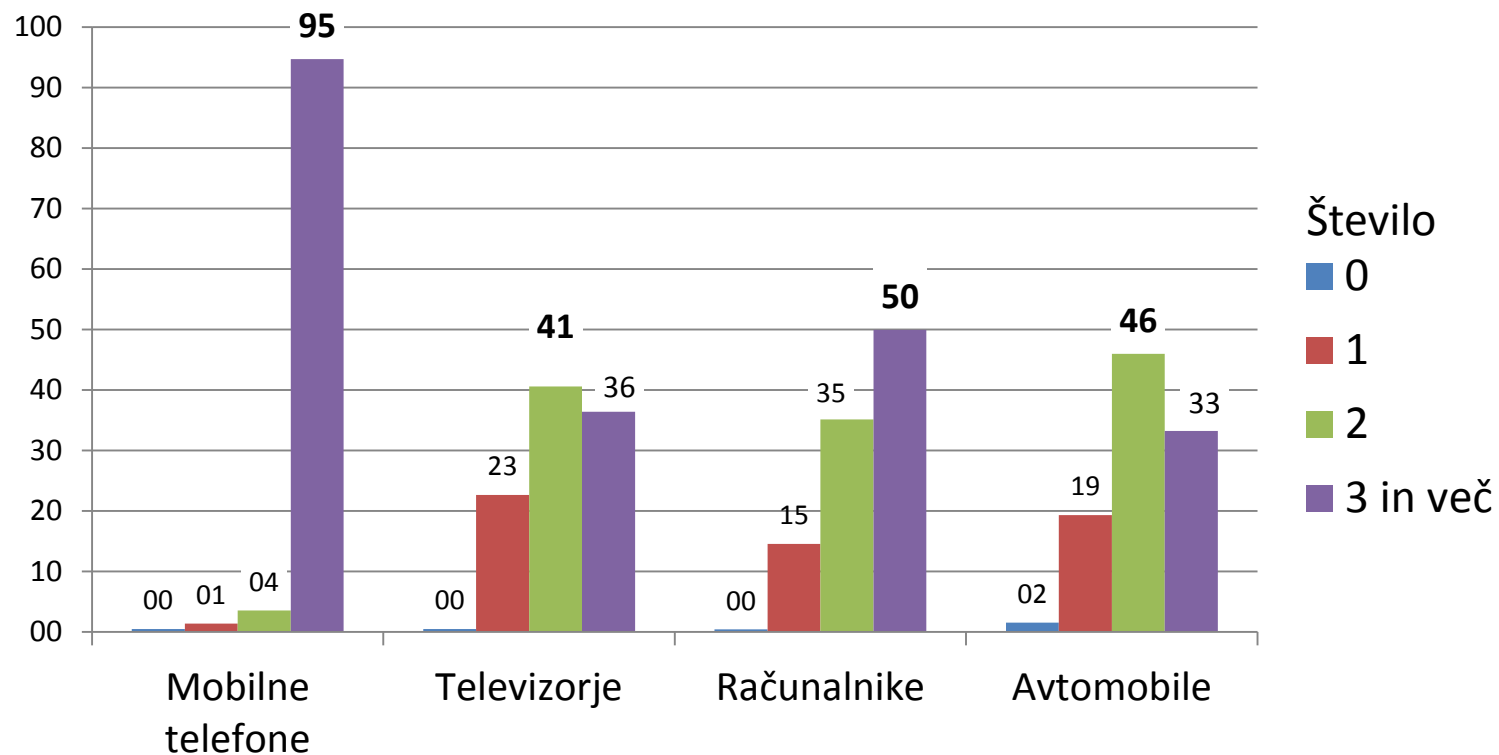
Ali prejemaš žepnino ali štipendijo?

2

Ključni poudarki

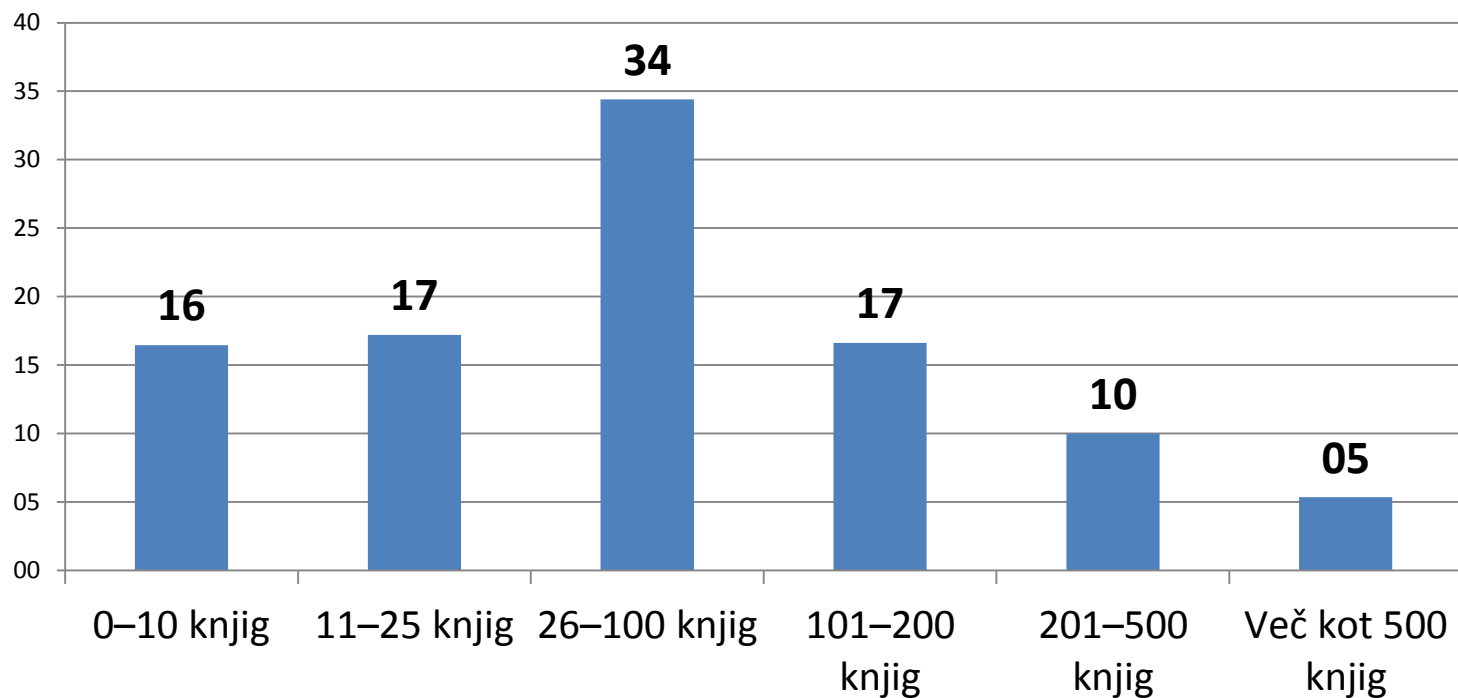
Koliko od naštetega imate doma?

2

Ključni poudarki

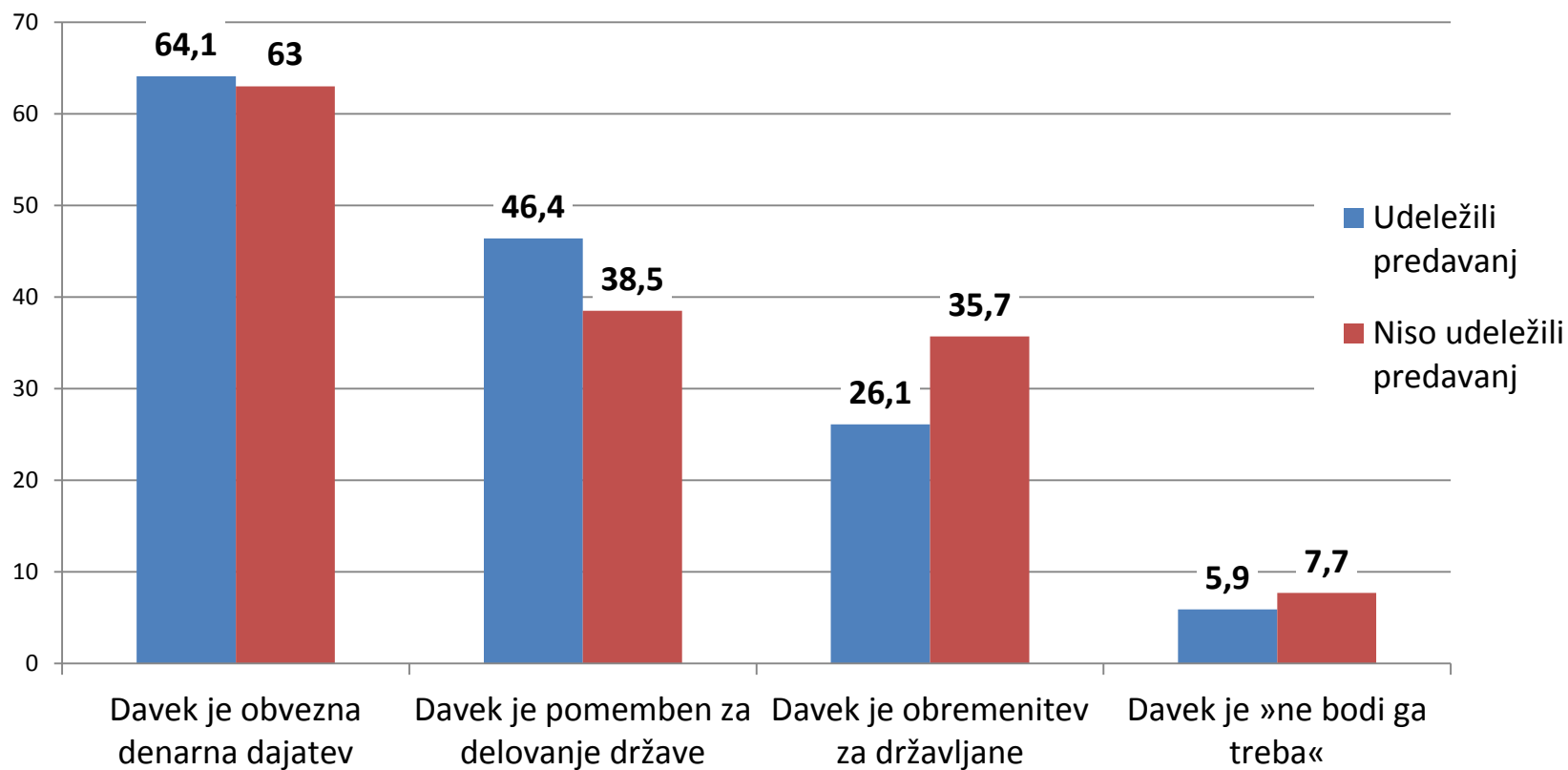
Koliko knjig imate doma? Brez revij, dnevnega časopisja idr.

2

Ključni poudarki

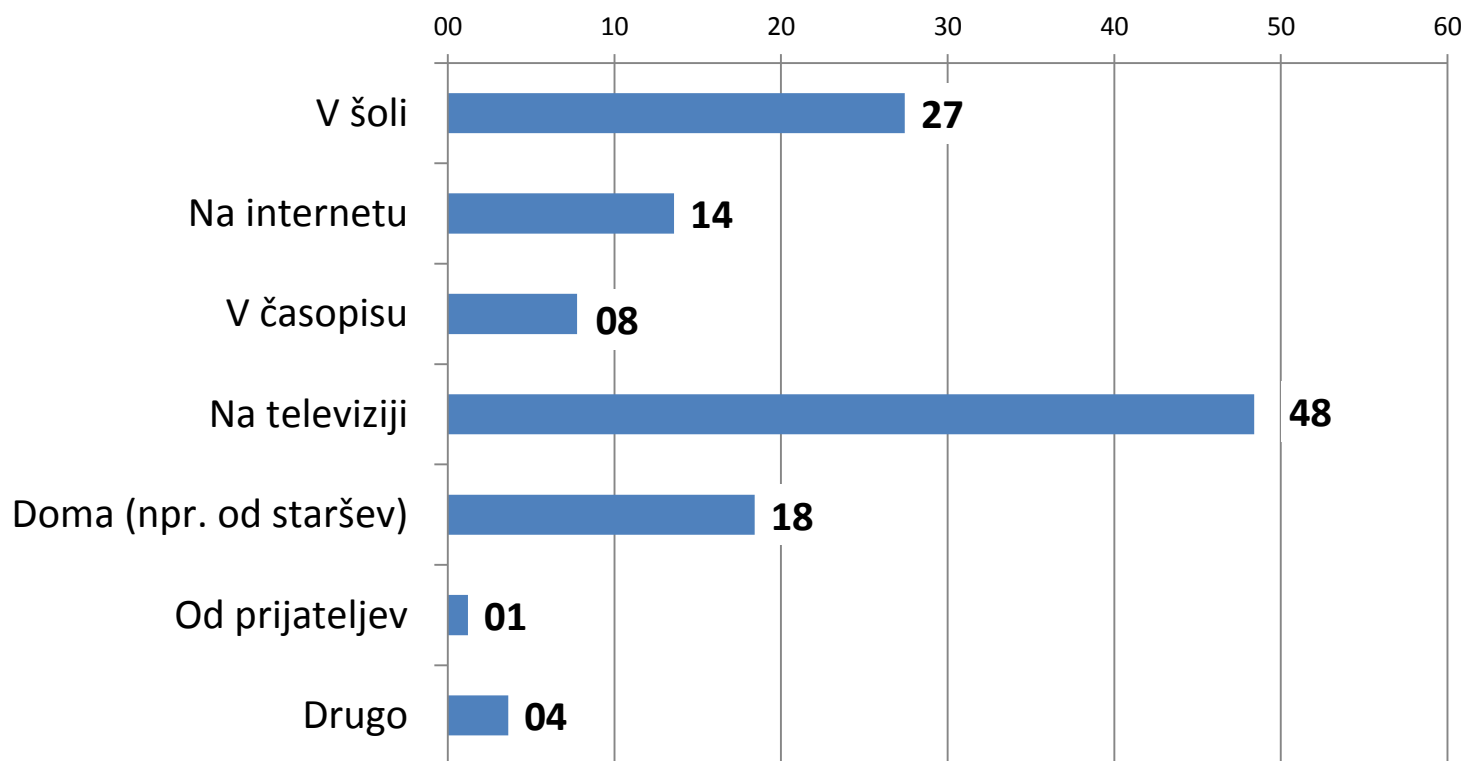
Kaj zate pomeni beseda davek?

2

Ključni poudarki

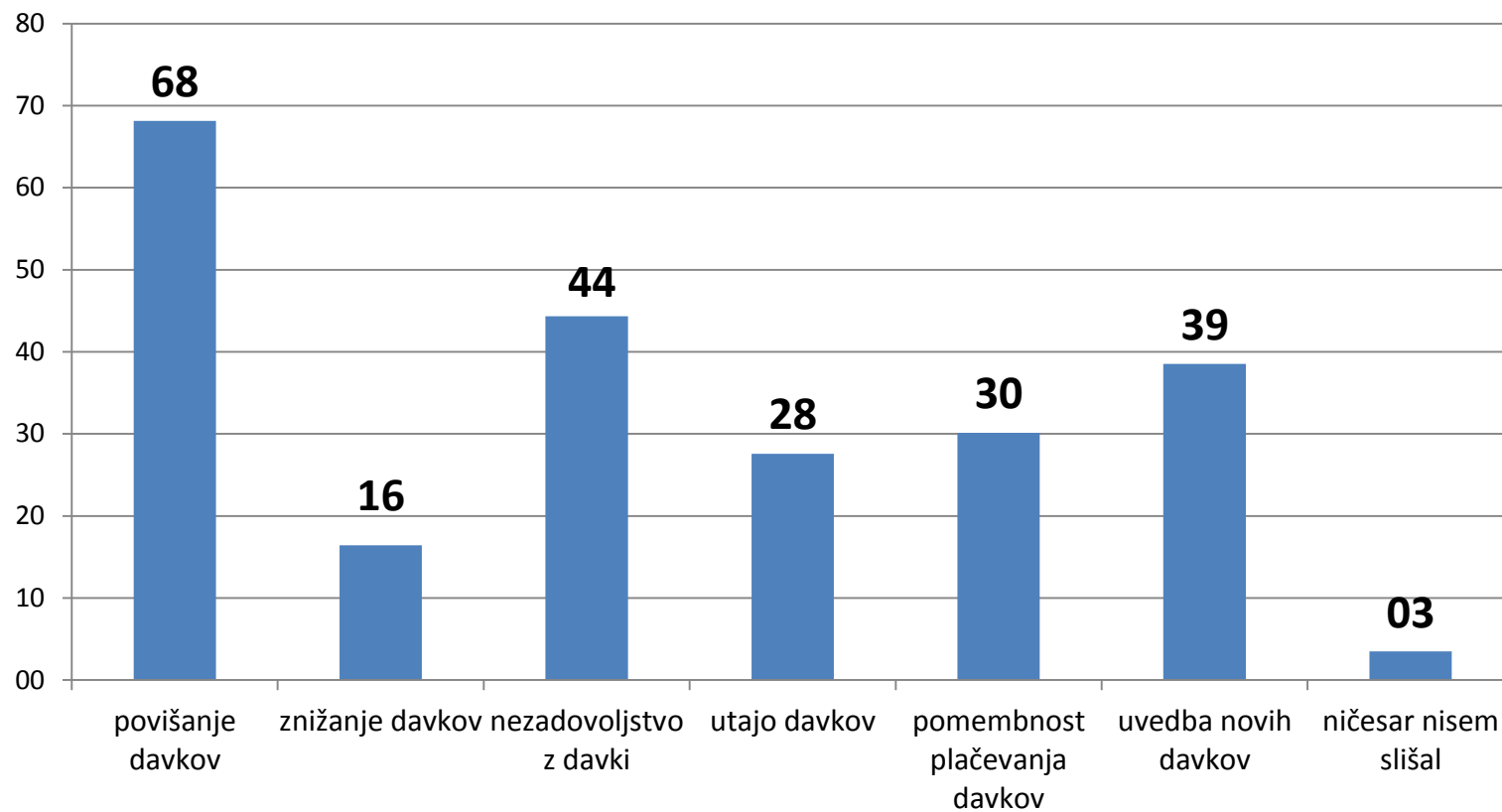
Kje si do sedaj najpogosteje slišal/-a oziroma prebral kakšno informacijo o davkih?

2

Ključni poudarki

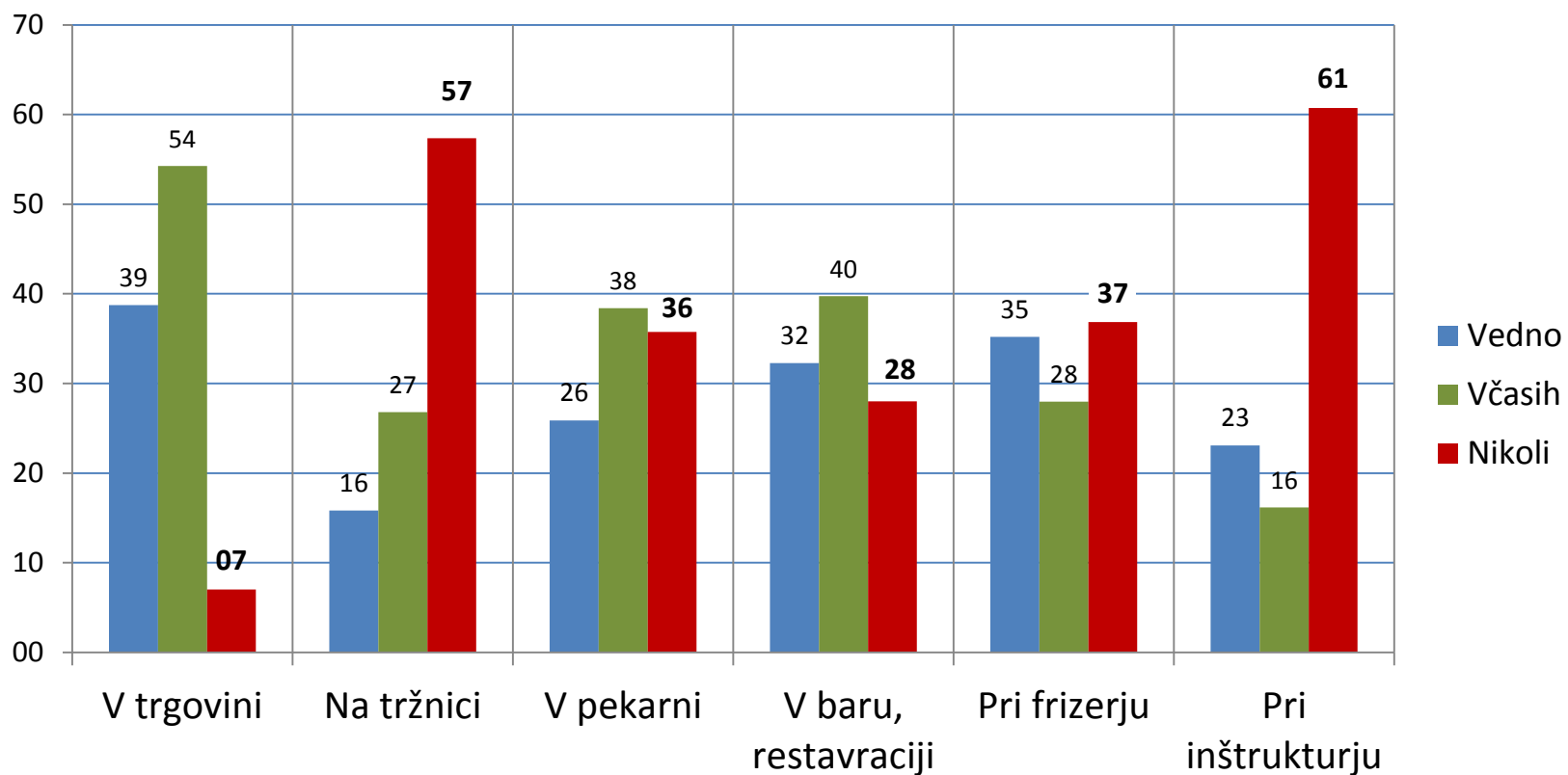
Informacije o davku, ki si jih slišal-a oziroma prebral, so se nanašale na:

2

Ključni poudarki

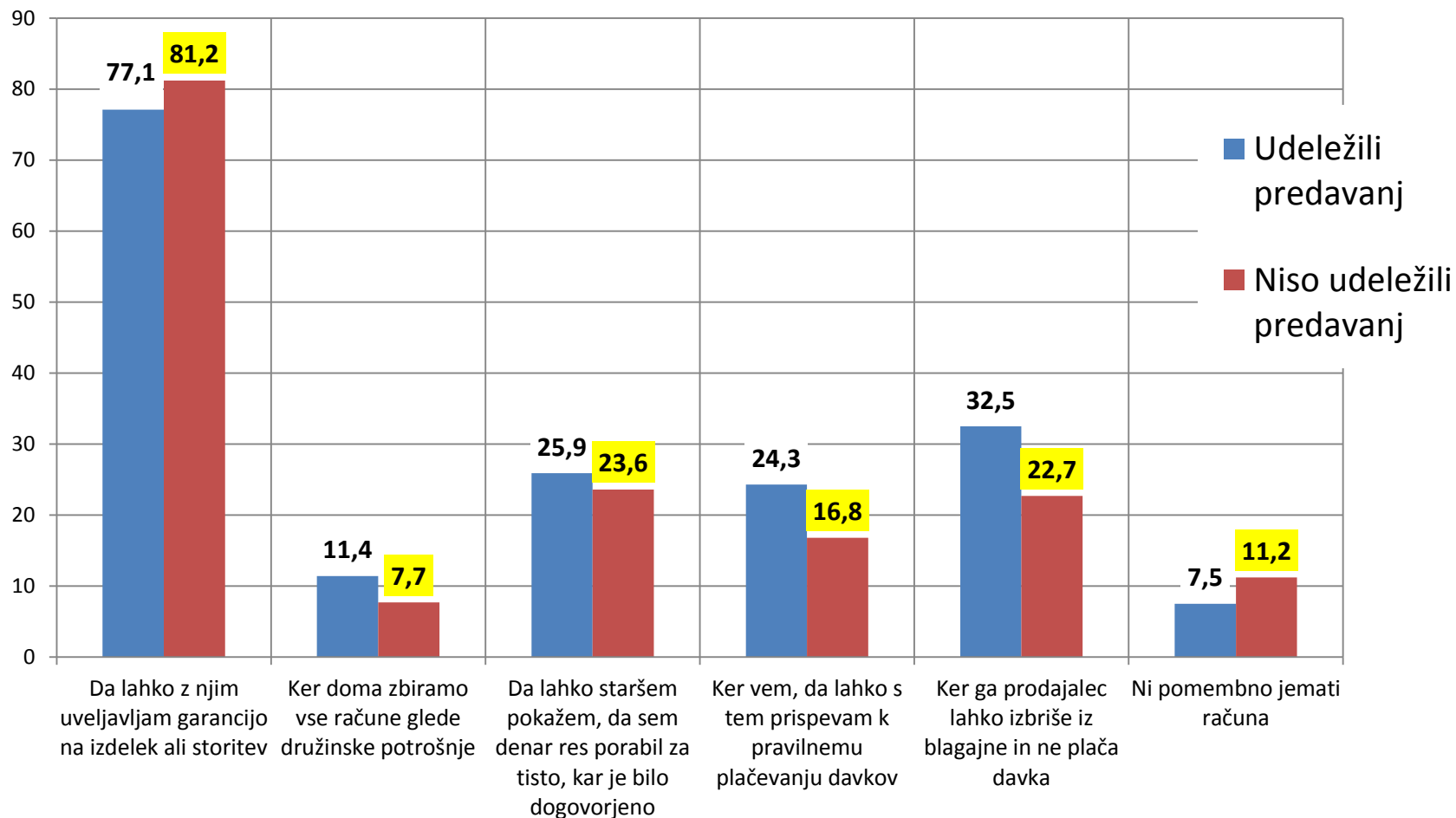
Ali ob nakupu vzameš račun?

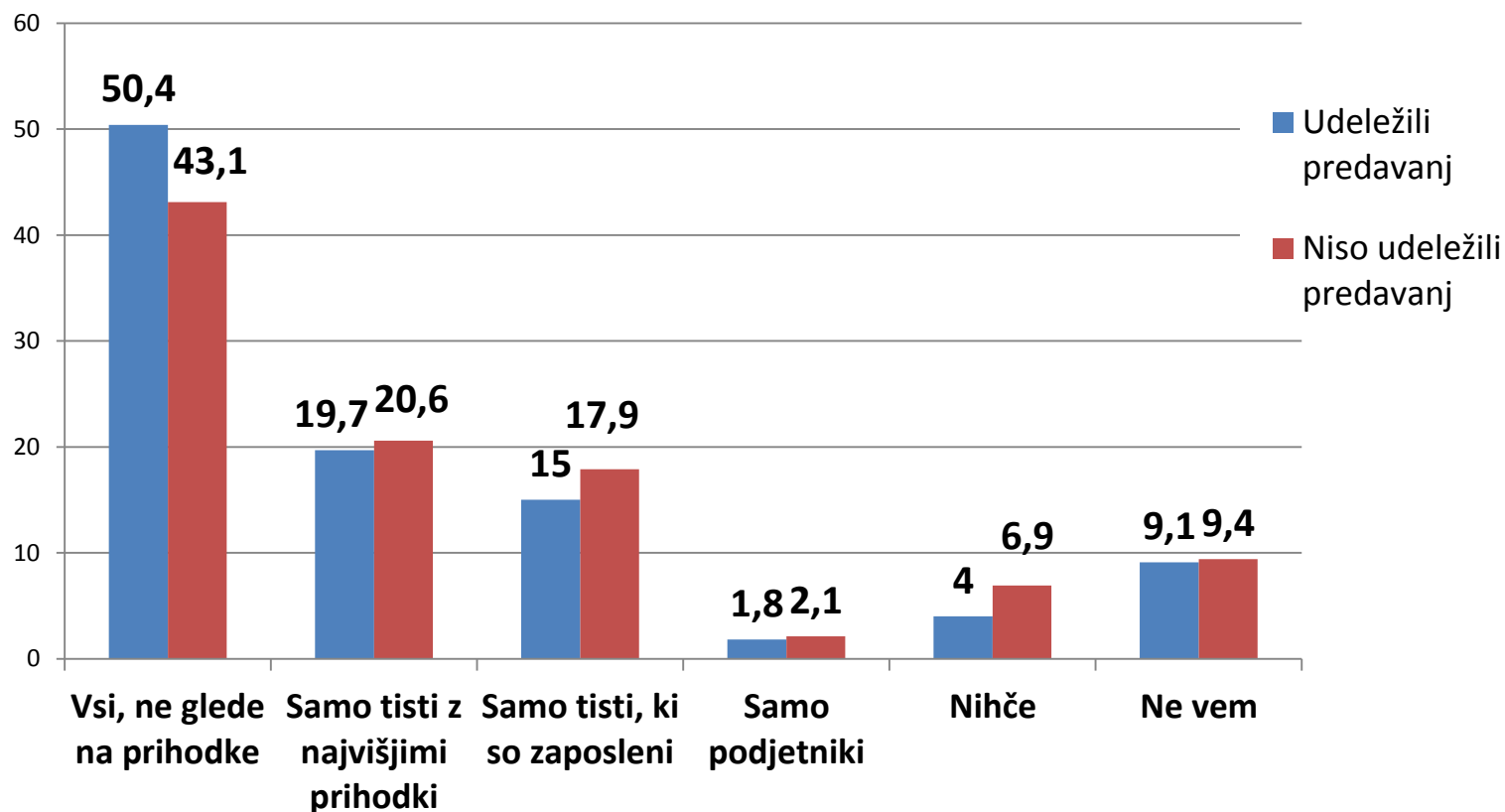
2

Ključni poudarki

Zakaj se ti zdi pomembno, da vzameš račun?

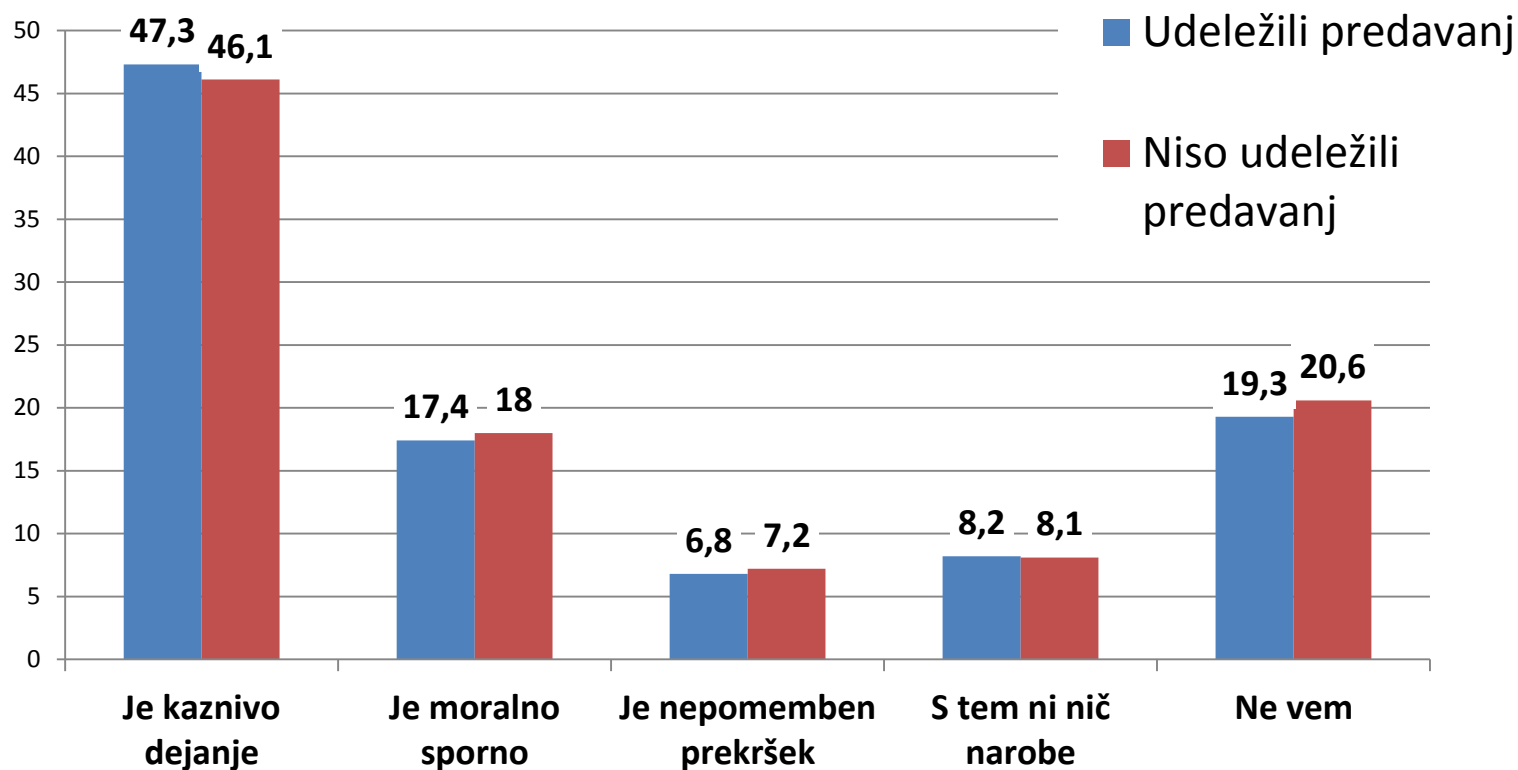
Kdo naj po tvojem mnenju plačuje davke?

2

Ključni poudarki

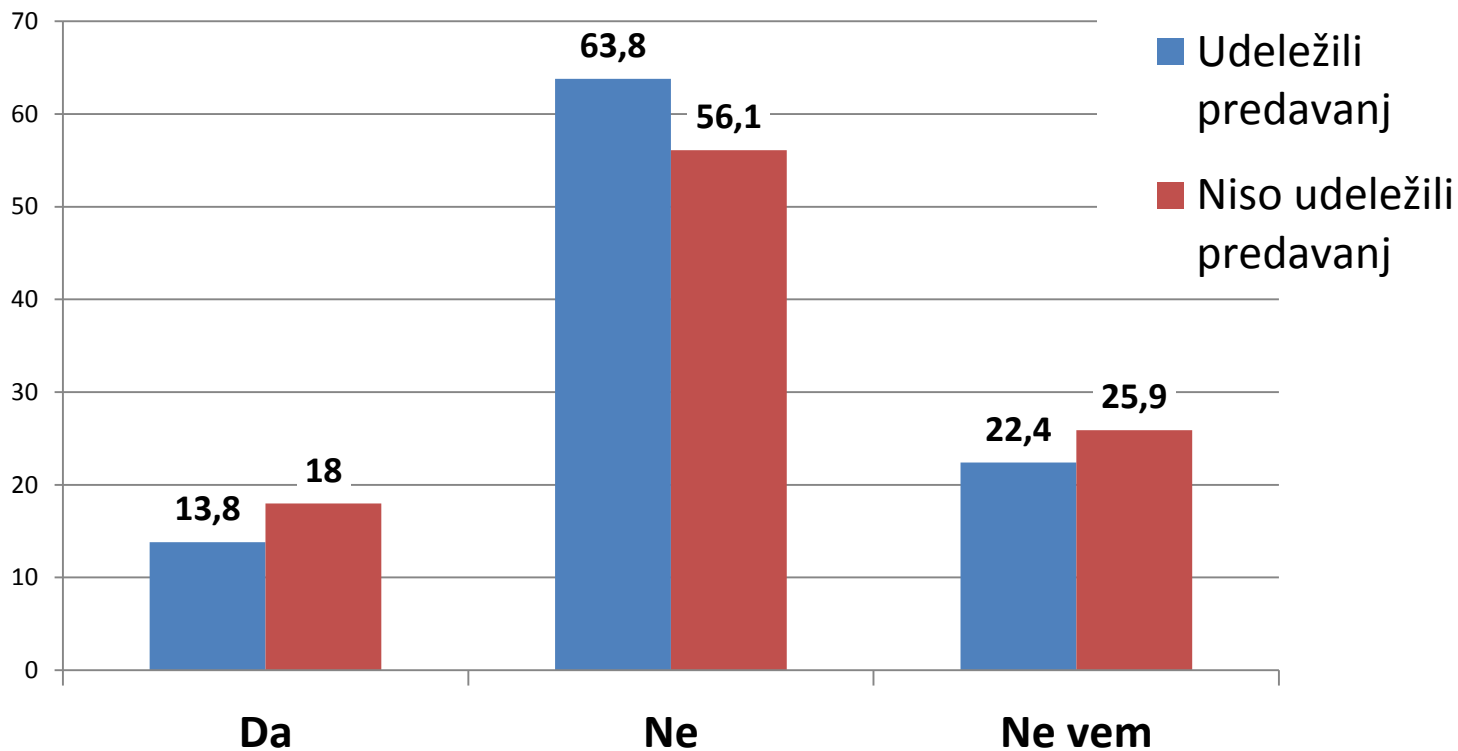
Kakšno je tvoje mnenje glede neplačevanja davkov?

2

Ključni poudarki

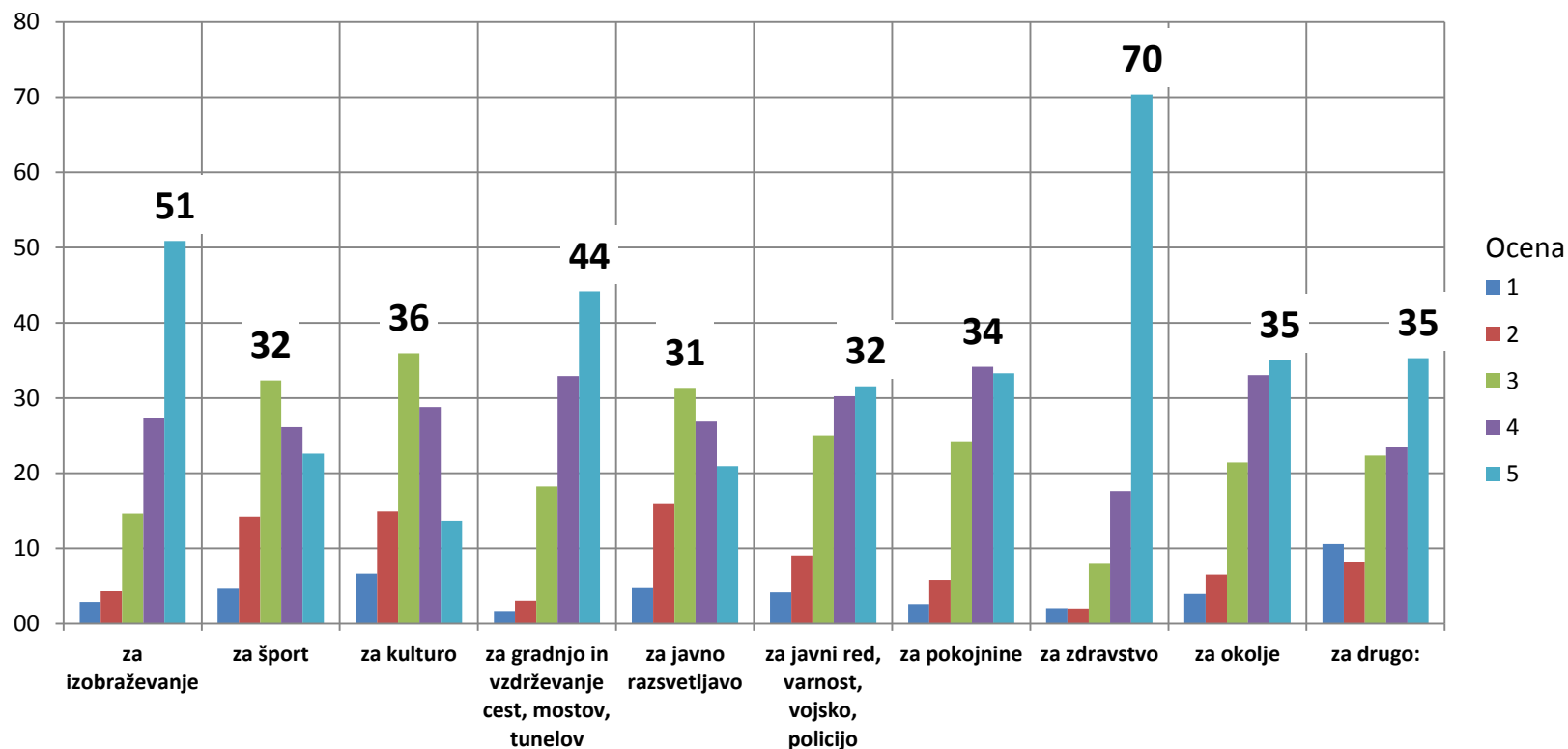
Ali bi po tvojem mnenju lahko država delovala brez plačila davkov?

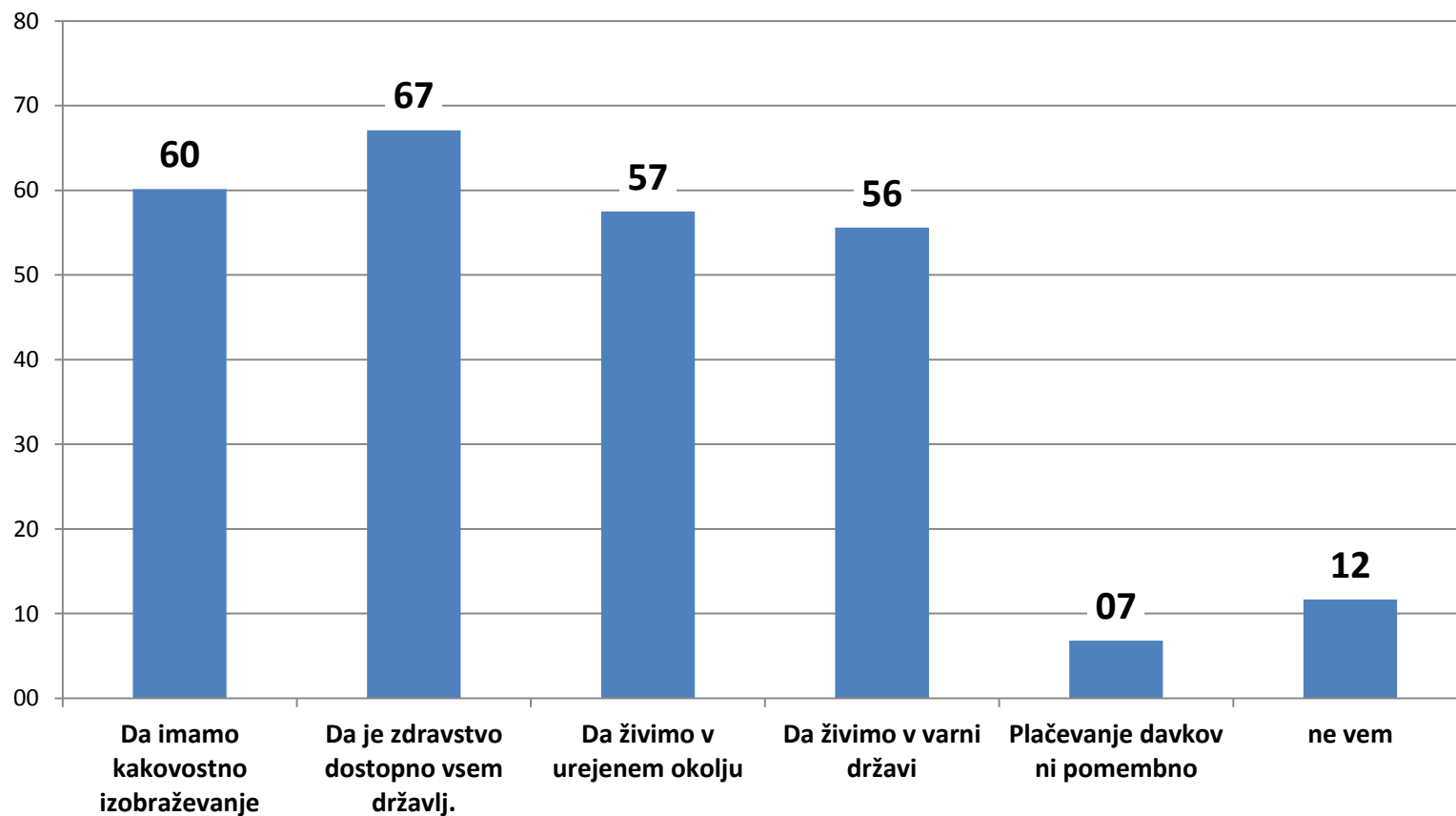
2

Ključni poudarki

Označi od 1 do 5, za katera od omenjenih področij bi po tvojem mnenju bilo potrebno nameniti največ denarja, pridobljenega s pobiranjem davkov

Zakaj je po tvojem mnenju plačevanje davkov pomembno?

Načila sem se, da se je plačevanje davek pojavilo že v starem Rimu. Sedaj mi je bolj jasno, zakaj je plačevanje davek pomembno. Brez plačevanja bi bil naš svet neurejen.

Načila sem se, da je dobro plačevati davke; saj gre denar za draga zdravila, šolstvo...

Da, moramo zmeraj ~~jemati~~ vzeti račun v trgovin.
Saj, če hočemo neko osebo tožiti moramo imeti račun.

Del denarja od vsakega nakupa je tudi davek

Vsak solski dan stane 20€

Eno leto Solanja stane 4000€.

FINANČNO IN DAVČNO
OPISMENJEVANJE V
PREDŠOLSKEM OBDOBJU

XXI. strokovno srečanje ravnateljic in ravnateljev vrtcev, Portorož 2015

REVŠČINA, MATERIALNA PRIKRAJŠANOST, SOCIALNA IN FINANČNA IZKLJUČENOST

Porast v Evropski uniji in
v Sloveniji

Sporočila mladim

LETA 2014 JE 24,4 %
CELOTNEGA PREBIVALSTVA
EU ALI 122 MILIJONOV
LJUDI ŽIVELO NA ROBU
REVŠČINE ALI SOCIALNE
IZKLJUČENOSTI.

(Eurostat, 2015)

Slovenija:

Visoko tveganje
socialne izključenosti: 20,4 %

Pod pragom revščine: 14,5 %

Resno materialno
prikrajšanih: 134.000 oseb

OBLIKOVANJE ODNOSA IN STALIŠČ O

sebi,
ljudeh,
svetu,
prihodnosti,
denarju,
odgovornostih.

IZHODIŠČA

Upravljanje z denarjem in odgovornosti, povezane z njim, so spretnosti in sposobnosti, ki se jim moramo naučiti.

Starši in vzgojitelji imajo pomembno vlogo pri razvoju znanj in sposobnosti ter spretnosti povezane z denarjem in odgovornostmi.

Številne študije in raziskave potrjujejo ustreznost zgodnjega učenja in spoznavanja vsebin, povezanih s financami.

Otroci pridobivajo znanja, kompetence, navade, razvijajo vrednote, stališča ter prepričanja povezana z denarjem in odgovornim vedenjem mnogo pred vstopom v šolo.

Pomen pedagoškega procesa in staršev.

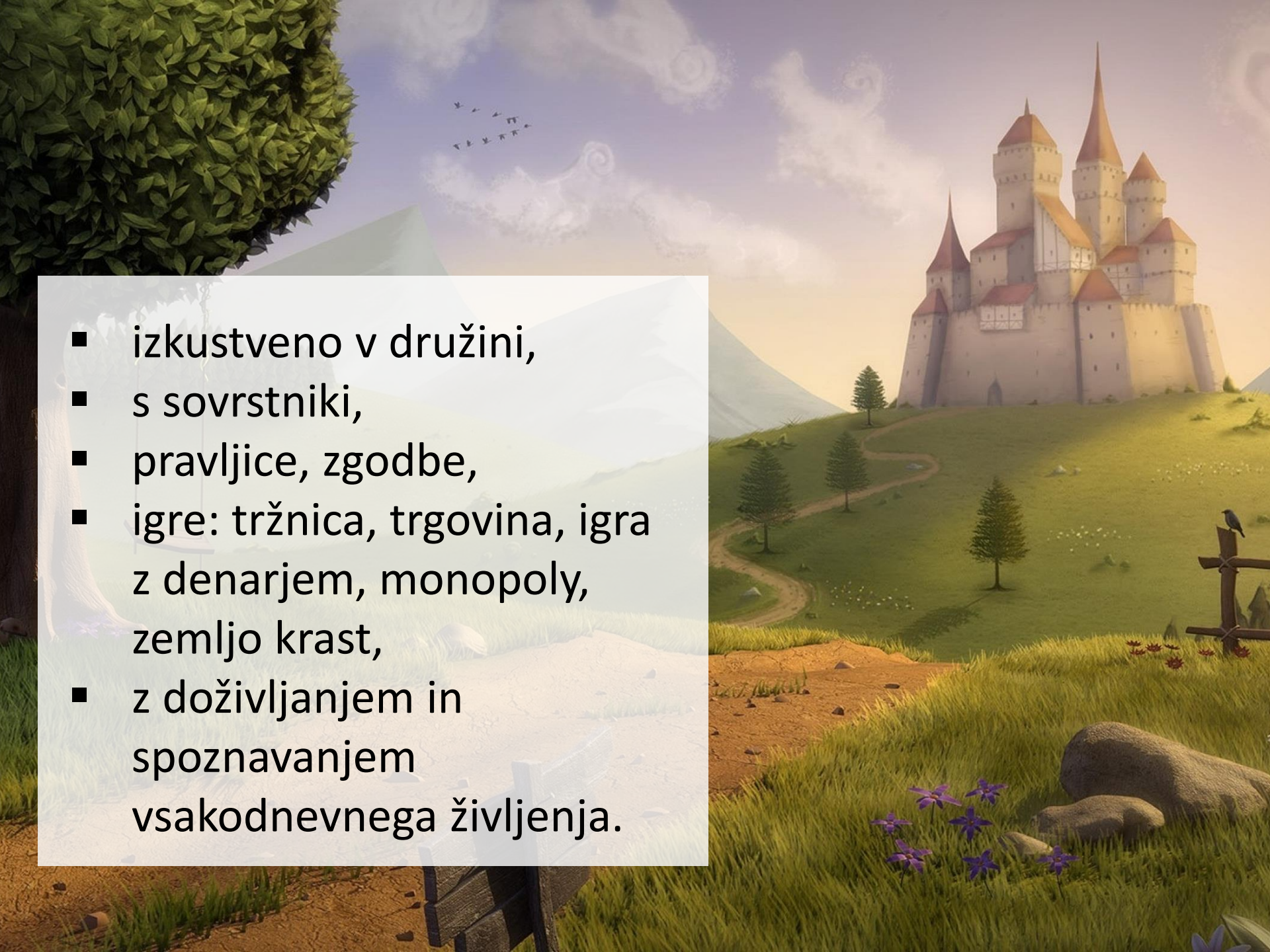
NAJZGODNEJŠE IZKUŠNJE POVEZANE S PODROČJEM DENARJA (FINANC) SO KLJUČNE PRI RAZVOJU OTROKOVEGA KASNEJŠEGA DOJEMANJA IN ODNOSA DO LE-TEGA.

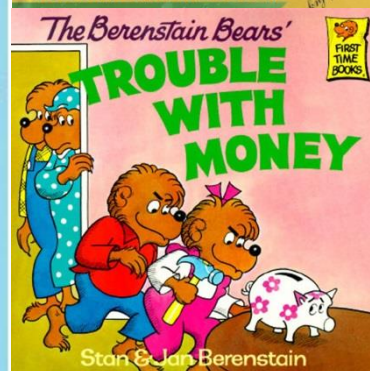
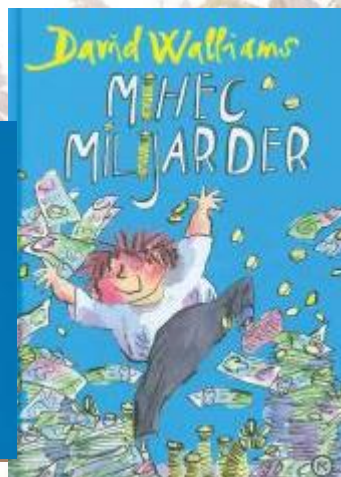
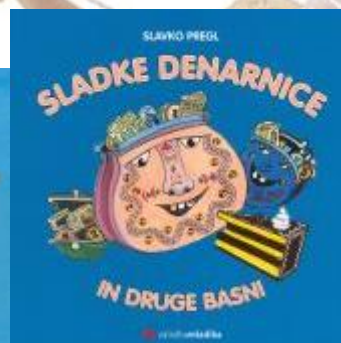

Vsebine povezane s financami in odgovornostmi:

- predšolska vzgoja - kurikularno področje **Družba**
spoznavanje bližnjega družbenega okolja in vpogled v širšo družbo.

Otrok spoznava vsakdanje življenje ljudi, družinsko življenje, delovna okolja in poklici, kulturno življenje, javno življenje idr.

-
- izkustveno v družini,
 - s sovrstniki,
 - pravljice, zgodbe,
 - igre: tržnica, trgovina, igra z denarjem, monopoly, zemljo krast,
 - z doživljanjem in spoznavanjem vsakodnevnega življenja.

Širok izbor knjig, e-knjig, pametnih aplikacij, iger, video vsebin, priročnikov, spletnih virov ...

KLJUČNA VPRAŠANJA

Kakšni koncepti?

Da so otroci sposobni dojeti

Kakšni programi?

Priprava in izvedba

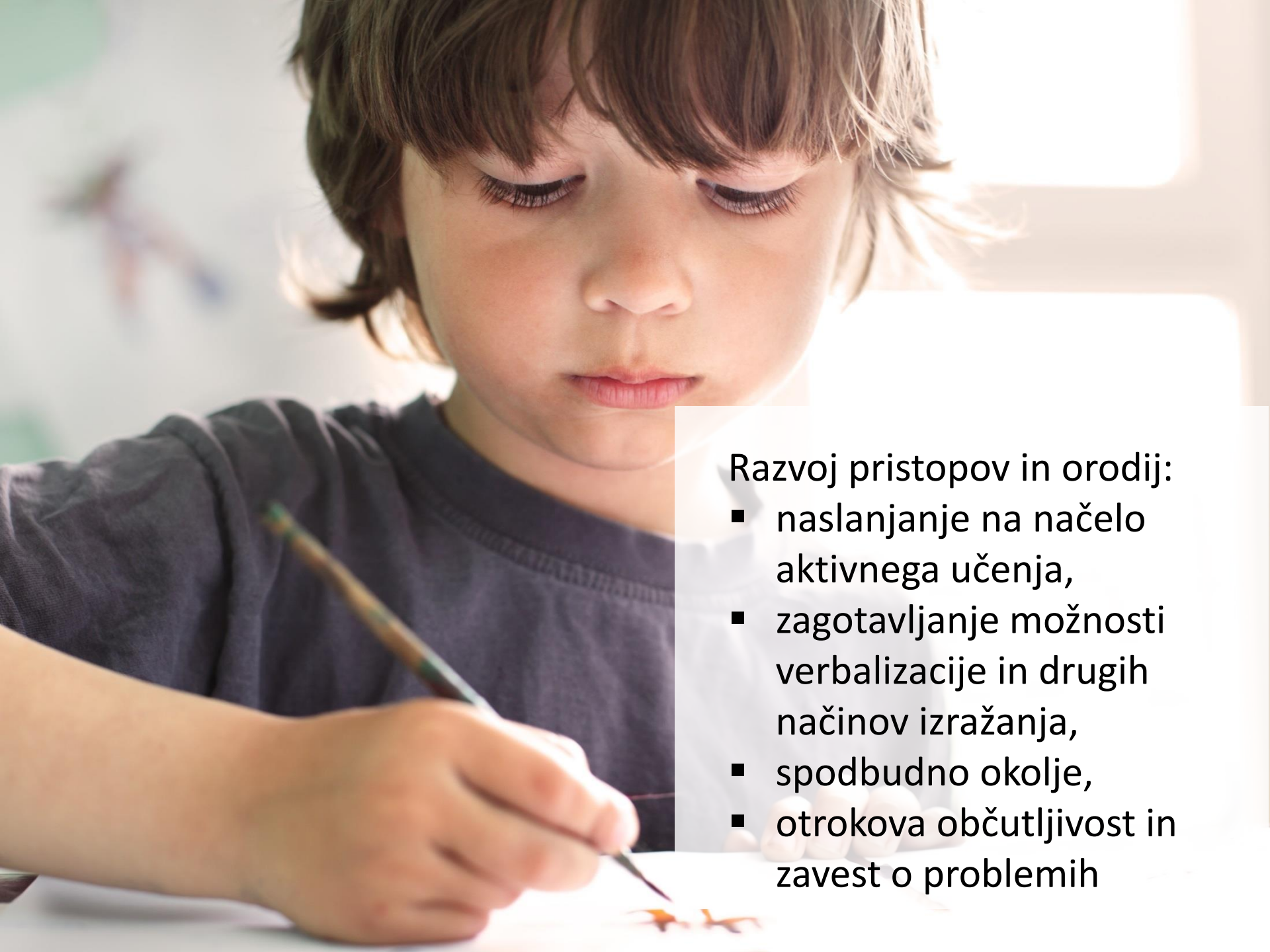
Praktične in pravne omejitve/možnosti?

Kakovost in evalvacija?

Vključno z zbiranjem
podatkov in vrednotenjem
učinka

Kako povezati z vzgojnim in učnim načrtom?

Vrtec - OŠ - SŠ

Razvoj pristopov in orodij:

- naslanjanje na načelo aktivnega učenja,
- zagotavljanje možnosti verbalizacije in drugih načinov izražanja,
- spodbudno okolje,
- otrokova občutljivost in zavest o problemih

Otroci se srečujejo z vsebinami, povezanimi z:

- denarjem,
- varčevanjem,
- dajanjem,
- posojanjem,
- upravljanjem
- idr.

OTROCI
MATEMATIKA
FINANCE

Pregled nad svojimi igračami, oblačili, vsakdanjimi predmeti, ki jih prešteva, meri, primerja, razvršča, grupira, prikazuje s simboli, jih poimenuje in "prešteje", opisuje, se o njih pogovarja.

Pridobiva izkušnje, spretnosti in znanja o tem, kaj je veliko, majhno, česa je več ali manj, v čem so si stvari različne in podobne, kaj je celota in kaj del, kakšne oblike so, kaj je notri in kaj zunaj, kaj je zdaj, prej in potem, kaj so simboli itn.

Vsebine se naj navezujejo na vprašanja: od kod je (pride) denar, za kaj ga porablamo, domače gospodinjstvo, varčevanje, načrtovanje porabe, omejitve, trgovina in nakupi z družino, užitki (sladoled, hrana...), darila, letaki, reklame idr.

Finančno
opismenjevanje
povezano z
razvojem:

- matematičnih strategij,
- socialnih veščin,
- jezikovnega izražanja.

MOŽNI PRISTOPI

starostno obdobje
do 3 leta

- Kovanci
- Velikost
- Količina
- Dajanje
- Spretnosti

starostno obdobje
3–4 let

- Kovanci
- Velikost,
količina, delež
- Dajanje,
sprejemanje
- Plačevanje
- Zaslužek
- Denarnica

starostno obdobje
5–6 let

- Kovanci
- Vrednost
- Potrebe, želje
- Viri, dobrine
- Prioritete
- Omejitve
- Nakup, prodaja
- Mat. spretnosti
- Račun

POTREBE IN PRILOŽNOSTI

DRUŽINE

- Priročniki za učenje upravljanja z denarjem
- Praktični pripomočki
- Navodila
- Opolnomočenje
- Učenje z zgledom

VRTCI/ŠOLE

- Izobraževanja, usposabljanja za strokovne delavce
- Didaktični pripomočki
- Razvoj orodij, konceptov in mehanizmov

DRŽAVA

- Kurikularna prenova
- Podpora razvoju sistema, literature, znanj
- Merjenja, raziskave

POTREBE IN PRILOŽNOSTI

ZNANJA in VEŠČINE

- Načrtovanje
- Upravljanje
- Zaslužek
- Poraba
- Zadolževanje
- Varčevanje
- Investiranje
- Dolgoročno načrtovanje

ODNOS

- Viri in omejitve
- Želje in potrebe
- Proizvajalec, potrošnik
- Viri
- Tveganja, zasvojenosti
- Odgovornosti

DRUGO

- Reševanje problemov
- Vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje
- Podjetništvo
- Zaposlovanje
- Upokožitev

Projekt v prihodnje

- glede na dosežene cilje pilotnega projekta smo projektni partnerji pristopili k aktivnostim za nadaljevanje izvajanja projekta,
- dopolnitev z vsebinami povezanimi s carinskimi aktivnostmi,
- dopolnitev vsebin za ciljne poklicno/strokovne skupine (storitvene dejavnosti: gostinci, trgovci, frizerji idr.), **in najmlajše**
- priprava strokovnega gradiva, pripomočkov...

Spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti

Skupni pristop k razvoju modelov in konceptov
zgodnjega finančnega in davčnega opismenjevanja

Finančna uprava R Slovenije

POMEN ZGODNJEGA FINANČNEGA IN DAVČNEGA OPISMENJEVANJA

mag. Tomaž Perše, mag. Simon Starček
Finančna uprava Republike Slovenije